

FIȘA DISCIPLINEI

(licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Științe ale educației
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii	Pedagogia învățământului primar și preșcolar

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Educație și arte vizuale				
Titularul activităților de curs	Hrișcă Oana Ruxandra, Lector				
Titularul activităților aplicative	Hrișcă Oana Ruxandra, Lector				
Anul de studiu	III	Semestrul	6	Tipul de evaluare	C
Regimul disciplinei	Categoría formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DC
	Categoría de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	3
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați): participări activități muzeale	2

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	3
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	50
Numărul de credite	2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	●
Competențe	●

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	● PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT materiale specifice pentru activități artistico-plastice, CD-uri și DVD-uri, manuale, albume de specialitate.	
Desfășurare aplicații	Seminar	● PC, videoproiector, suporturi electronice pentru aplicații, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, CD-uri sau DVD-uri, manuale și materiale auxiliare utilizate pentru aplicații specifice educației vizuale.
	Laborator	●
	Proiect	●

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	● C1. Proiectarea programelor/ activităților instructiv-educative pentru diferite niveluri și grupuri educaționale ● C5. Consilierea și orientarea psihopedagogică a școlărilor mici/preșcolărilor și părinților
Competențe transversale	

7. **Obiectivele disciplinei** (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Inițierea în problemele actului de receptare a multiplelor forme de creație vizuală cu accent pe formarea gustului estetic și valorizarea artelor. Manifestarea unei atitudini pozitive față de domeniul artistic, promovarea unui sistem de valori culturale, morale, civice, valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile artistice, implicarea în dezvoltarea culturală a instituției din care face parte și promovarea ideilor artistice, angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane sau instituții cu specific artistic, participarea la propria exprimare artistică):
Obiective specifice	O1 Asimilarea de cunoștințe generale de bază necesare înțelegerii actului de creație estetică vizuală; O2 Explicarea, argumentarea opțiunilor creative și interpretarea unor lucrări de artă vizuală. Realizarea de conexiuni între alte domenii artistice (literatură, muzică, teatru, fotografie, dans, film etc.) și arta plastică modernă; O3 Capacitatea de transpunere în practică a ideilor personale și de stimulare a exprimării prin mijloace artistice Analiza și sinteza, generalizarea, concretizarea ideilor prin transpunere plastică, formarea de abilități de creație plastică efectivă, dar și de cercetare, creativitate în domeniul artistic vizual; O4 Dezvoltarea unor proiecte axate pe cultivarea artelor vizuale; O5 Manifestarea unei atitudini pozitive față de domeniul artistic, promovarea unui sistem de valori culturale, morale, civice, valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile artistice, implicarea în dezvoltarea culturală a instituției din care face parte și promovarea ideilor artistice, angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane sau instituții cu specific artistic, participarea la propria exprimare artistică): O6 Capacitatea de a alcătui demersuri didactice artistice interactive cu integrarea conținuturilor metodice.

8. **Conținuturi**

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
I. Necesitatea educației vizuale.	2	conversația, expunerea, prelegerea-dezbatere, problematizarea, demonstrația	
II. Istoria artelor-privire sintetică.	4	conversația, expunerea, prelegerea-dezbatere, problematizarea, demonstrația	
Inițiere în domeniul esteticii vizuale. Noțiuni, definiții, teorii.	4	expunerea, prelegerea-dezbatere, problematizarea, conversația, demonstrația	
Estetica cotidianului (spațiu ambiental, estetică vestimentară etc.)	2	prelegerea, problematizarea, conversația, demonstrația, analiza	
Etapă în procesul de înțelegere și interpretare a unei opere de artă.	4	expunerea, prelegerea-dezbatere, problematizarea, conversația, demonstrația	
Pedagogie muzeală Inițiere în pedagogie muzeală. Activități specifice.	4	expunerea, prelegerea, conversația, demonstrația	

Valoare și nonvaloare în artele vizuale . Kitch-ul vizual. Criterii de valoare în aprecierea unei opere de artă plastică.	4	conversația, demonstrația expunerea, prelegerea-dezbatere, problematizarea	
Proiectarea unor activități calendaristice centrate pe studierea esteticii și a istoriei artelor vizuale.	4	expunerea , problematizarea, conversația, demonstrația	
Bibliografie			
<p>Abbate, C., Parker R. (2019). <i>O istorie a operei</i>. București: Ed. Vellant</p> <p>Ailincăi, C. (1982). <i>Introducere în gramatica limbajului vizual</i>. Cluj-Napoca: Ed. Dacia</p> <p>Achiței, G. (1988). <i>Frumosul dincolo de artă</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>De Botton, A. , Armstrong J. (2014). <i>Arta ca terapie</i>. București: Ed. Vellant</p> <p>Arnheim, R. (2016) <i>Forța centrului vizual</i>. Iași: Ed. Polirom</p> <p>Apostu, E., Bîrzu, Z., Lehaci, D, Cojocă, B., Bulau, A. M. (2007). <i>Eseuri de artă și estetică</i>, vol.1 și 2. Iași: Editura 3D Arte,</p> <p>Argintescu-Amza, N. (1973). <i>Expresivitate, valoare și mesaj plastic</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Arnheim, R. (2016). <i>Forța centrului vizual</i>. Iași: Editura Polirom</p> <p>Bartos, M. J. (2016). <i>Compoziția în pictură</i>. Iași: Editura Polirom</p> <p>Battistini, M. (2010). <i>Simboluri și alegorii</i>. București: Ed. Monitorul oficial</p> <p>Bejan, P. (2012). <i>Amurgul frumosului</i>. Iași: Ed. Fundației Academice Axis</p> <p>Berger, J. (2018). <i>Feluri de a vedea</i>. București: Ed. Vellant</p> <p>Bouleau, C. (1971). <i>Geometria secretă a pictorilor</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Bourdieu, P. (2012). <i>Regulile artei</i>. București: Ed. Art</p> <p>Cazan, C. (2017). <i>Cartea umbrelor mișcătoare</i>. București: Ed. Didactica Publishing House</p> <p>Călinescu, M. (2005). <i>Cinci fețe ale modernității</i>. Iași: Editura Polirom</p> <p>Chevalier, J., Gheerbrant, A. (1995). <i>Dicționar de simboluri</i>. București: Ed. Artemis</p> <p>Ciucă, V. (2011). <i>Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010</i>. Iași: Ed. Art XXI</p> <p>Collier, G. (1972). <i>Form, Space and Vision</i>. Anglia: Prentice-Hall</p> <p>Connor, S. (1999). <i>Cultura postmodernă. O introducere în teoriile contemporane</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Constantin, P. (1979). <i>Culoare, artă, ambient</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Demetrescu, C. (1965). <i>Culoarea, suflet și retină</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Denizeau, G. (2018). <i>Mitologia explicată prin pictură</i>. București: Ed. RAO</p> <p>Denizeau, G. (2020). <i>Marile mistere ale picturii</i>. București: Ed. RAO</p> <p>Drâmba, O. (2008). <i>Istoria culturii și civilizației</i>. București: Ed. Saeculum</p> <p>Eco, U. (2005). <i>Istoria frumuseții</i>. București: Ed. RAO</p> <p>Eco, U. (2007). <i>Istoria urâtului</i>. București: Ed. RAO</p> <p>Feininger, A. (2015). <i>Fotograful creator</i>. Iași: Ed. Polirom</p> <p>De Meredieu, F. (2005). <i>Arta și noile tehnologii</i>. București: Ed. RAO</p> <p>Focillon H. (1994). <i>Viața formelor</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Giunti (2008). <i>Arta în istoria umanității</i>. București: Ed. RAO</p> <p>Golu, M., Dicu, A. (1972). <i>Culoare și comportament</i>. Craiova: Ed. Scrisul Românesc</p> <p>Grigorescu, D. (1992). <i>Istoria culturii și neliniștile ei</i>. București: Ed. Eminescu</p> <p>Guichard-Meili, J. (1980). <i>Să privim pictura</i>. București: Ed. Minerva</p> <p>Havel, M. (1980). <i>Tehnica tabloului</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Hollingsworth, M. (2008). <i>Arta în istoria umanității</i>. București: Ed. RAO</p> <p>Hrib, D. R., Ciobanu R., Tudorie A., , Teodorescu R., Serfözö A.I., Vonica G., Luca S.A. (2011). <i>Colecția Biblioteca Brukenthal L. - Pedagogia muzeală - Un program de succes</i>. Alba Iulia: Ed. ALTIP</p> <p>Hrib, D. R. (2009). <i>Colecția Biblioteca Brukenthal XL. Palatul Brukenthal. Ghidul pentru elevi</i>. Alba Iulia: Ed. ALTIP</p> <p>Huyghe, R. (1981). <i>Dialog cu vizibilul</i>. București: Ed. Meridiane</p> <p>Judkins, R. (2018). <i>Arta gândirii creative</i>. ,</p> <p>Kandinsky, V. (2022). <i>Spiritualul în artă</i>. colecția Meridiane. București: Ed. Art</p> <p>Keating, R., Enczi Z. (2010). <i>Fotografia de natură cu aparatul foto digital</i>. București: Ed. Casa</p> <p>Frigyes, K. (2014). <i>Perspectiva</i>. București: Ed. Casa</p> <p>Grayson, P. (2020). <i>Joaca de-a galeria</i>. București: Ed. Vellant</p> <p>Kessler, E. (2013). <i>X:20 – o radiografie a artei românești după 1989</i>. București: Ed. Vellant</p> <p>Konig, F. (2017). <i>Compoziția</i>. București: Ed. Casa</p> <p>Lăzărescu, L. (2009). <i>Culoarea în artă</i>. Iași: Ed. Polirom</p> <p>Lăzărescu, L. (2009). <i>Tehnica picturii în ulei</i>. Iași: Ed. Polirom</p>			

Liceanu, G. (2005). *Om și simbol. Interpretări ale simbolului în teoria artei și filozofia culturii*. București: Ed. Humanitas

Lützel, H. (1986). *Drumuri spre artă*. București: Ed. Meridiane

Malița, L. (2020). *Enciclopedia imaginariilor din România. Vol. V: Imaginar și patrimoniu artistic*. Iași: Ed. Polirom

Maltese, C. (1979). *Ghid pentru studiul istoriei artei*. București: Ed. Meridiane

Mihăilescu, D. (1980). *Limbajul culorilor și formelor*. București: Ed. Științifică și enciclopedică

Mociulschi, A. L. (2013). *Artă și comunicare*. București: Ed. Curtea Veche

Millet, C. (2017). *Arta contemporană. Istorie și geografie*. București: Ed. Vellant

Mocrei, R. L. (2016). *Andrei Tarkovski o teodicee cinematografică. Estetica unei mărturisiri în alb-negru*. București: Ed. EIKON

Moles, A. (1980). *Psihologia kitsch-ului. Arta fericirii*. București: Ed. Meridiane

Nae, C. (2015). *Moduri de a percepe. O introducere în teoria artei moderne și contemporane*. Iași: Ed. POLIROM

Nanu, A. (2011). *Vezi? Comunicarea prin imagine*. București: Ed. Didactică și Pedagogică

Nanu, A. (2001). *Arta pe om. Look-ul și înțelesul semnelor vestimentare*. București: Ed. Compania

Popa, G. (1997). *Istoria culturii și a civilizațiilor*. Iași: Editura Cugetarea

Satco, E., Niculică A. (2018). *Enciclopedia artiștilor bucovineni*. Suceava: Editura Karl A. Romstorfer

Scripcariu, A. (2017). *Palatul Mogoșoaia, Ghidul copiilor*. București: Editura Centrul Cultural Palatele Brâncovenesti

St Clair, K. (2017). *Culorile și viața lor secretă*. București: Ed. Baroque Books & Arts

Stendl, I. (2004). *Desenul*. București: Editura Semne

Stoichiță, V. I. (2017). *Imaginea Celuilalt. Negri, evrei, musulmani și țigani în arta occidentală în zorii epocii moderne, 1453–1600*. București: Ed. Humanitas

Sontag, S. (2018). *Despre fotografie*. București: Ed. Vellant

Șușală, I. (2000). *Dicționar de artă. Termeni de atelier*. București: Ed. Sigma

Tessier, M. (2010). *Filmul japonez*. București: Ed. IBU Publishing

Truică, I. (2011). *Arta compoziției*. Iași: Ed. Polirom

Wittkower, R. (2012). *Sculptura. Procedee și principii*. Iași: Ed. Polirom

XXX, (1995, 1998). *Dicționar de artă. Forme, tehnici, stiluri artistice, vol. 1 și 2*. București: Ed. Meridiane

XXX, (2018). *Patrimoniul UNESCO din România, Țara ta, tradiția ta*

XXX, (2018). *Patrimoniul UNESCO din România, Ediție omagială la centenarul Marii Uniri*

Bibliografie minimală

Achiței G. (1988). *Frumosul dincolo de artă*. București: Ed. Meridiane

Ailincăi, C. (1982). *Introducere în gramatica limbajului vizual*. Cluj-Napoca: Ed. Dacia

Constantin, P. (1979). *Culoare, artă, ambient*. București: Ed. Meridiane

Grayson, P. (2020). *Joaca de-a galeria*. București: Ed. Vellant

Hrib, D. R. (2009). *Colecția Biblioteca Brukenthal XL. Palatul Brukenthal. Ghidul pentru elevi*. Alba Iulia: Ed. ALTIP

Lăzărescu, L. (2009). *Tehnica picturii în ulei*. Iași: Ed. Polirom

Maltese, C. (1979). *Ghid pentru studiul istoriei artei*. București: Ed. Meridiane

Mihăilescu, D. (1980). *Limbajul culorilor și formelor*. București: Ed. Științifică și enciclopedică

Nanu, A. (2011). *Vezi? Comunicarea prin imagine*. București: Ed. Didactică și Pedagogică

Nanu, A. (2001). *Arta pe om. Look-ul și înțelesul semnelor vestimentare*. București: Ed. Compania

Săndulescu-Verna C. (2000). *Materiale și tehnica picturii*. Timișoara: Editura Marinescu

Stendl, I. (2004). *Desenul*. București: Editura Semne

● XXX, (1988). *Album metodic*. București: Consiliul Național al Pionierilor

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Istoria artelor-privire sintetică. Dezbateri, exerciții de analiză, critică de artă pe baza lucrărilor artistice românești și universale.	2	conversația, dezbateri, analiza, studiu de caz, problematizarea,	
Inițiere în domeniul esteticii vizuale. Analize comparate. Vizionarea de opere de artă (reproduceri sau expoziții reale) și comentarii critice avizate. Studii de documentare specifice artelor vizuale.	2	dezbateri, conversația, studiu de caz, problematizarea, exercițiu	
Estetica cotidianului (spațiu ambiental, estetică vestimentară etc.) . Exerciții teoretice de estetizare a spațiului.	2	exercițiul, proiectul, conversația, dezbateri, studiu de caz, problematizarea,	
Etape în procesul de înțelegere și interpretare a unei opere de artă. Studii de analiză. Activități preponderent practice, specifice educării artistice vizuale în care studenții aplică teoriile asimilate la curs.	2	exercițiul, conversația, dezbateri, studiu de caz, problematizarea,	

Pedagogie muzeală Inițiere în pedagogie muzeală. Activități de proiectare a unor activități centrate pe pedagogie muzeală la nivel primar și preșcolar. Vizite în spații muzeale.	2	dezbateră, conversația, studiul de caz, problematizarea, lucrări practice	
Valoare și nonvaloare în artele vizuale . Kitch-ul vizual. Criterii de valoare în aprecierea unei opere de artă plastică.	2	problematizarea conversația, dezbateră, studiul de caz, ,	
Proiectarea unor activități calendaristice centrate pe studierea esteticii și a istoriei artelor vizuale	2	conversația, dezbateră, studiul de caz, problematizarea, lucrări practice	

Bibliografie

Arnheim, R. (2016). *Forța centrului vizual*. Iași: Editura Polirom
 Bouleau, C. (1971). *Geometria secretă a pictorilor*. București: Ed. Meridiane
 Denizeau, G. (2020). *Marile mistere ale picturii*. București: Ed. RAO
 Drâmba, O. (2008). *Istoria culturii și civilizației*. București: Ed. Saeculum
 Eco, U. (2005). *Istoria frumuseții*. București: Ed. RAO
 Eco, U. (2007). *Istoria urâtului*. București: Ed. RAO
 Edwards, R. (2015). *Cine a fost Leonardo da Vinci?* București: Ed. Pandora
 Gerlings, C. (2008). *100 Mari artiști. O călătorie vizuală de la Fra Angelico la Andy Warhol*. București: Aramis print
 Grayson, P. (2020). *Joaca de-a galeria*. București: Ed. Vellant
 Guichard-Meili, J. (1980). *Să privim pictura*. București: Ed. Minerva
 Pistre, C., Lamonzie M.-L., (2010). *La prophétie de Bergamotte. Les secrets des peintres*. Toulouse: Fondation Bemberg
 Lăzărescu, L. (2009). *Tehnica picturii în ulei*. Iași: Ed. Polirom
 Nanu, A. (2011). *Vezi? Comunicarea prin imagine*. București: Ed. Didactică și Pedagogică
 Nanu, A. (2001). *Arta pe om. Look-ul și înțelesul semnelor vestimentare*. București: Ed. Compania
 Scripcariu, A. (2017). *Hai să descoperim Patrimoniul UNESCO din România*. Piscu: Ed. Școala Agaton
 Stendl, I. (2004). *Desenul*. București: Editura Semne
 Șușală, I. (2000). *Dicționar de artă. Termeni de atelier*. București: Editura Sigma
 True, K. (2016). *Cine a fost Pablo Picasso*. București: Ed. Pandora
 Kriegerkorte, W. (2004). *Arcimboldo*. Germania: Ed. Taschen
 XXX, (2004). *Puterea artei – Hundertwasser, Pictorul rege cu cinci piei*. Germania: Ed. Taschen XXX, (2010). *Mitologia – o istorie vizuală*, Ed. Litera, București

Bibliografie minimală

Bouleau, C. (1971). *Geometria secretă a pictorilor*. București: Ed. Meridiane
 Gerlings, C. (2008). *100 Mari artiști. O călătorie vizuală de la Fra Angelico la Andy Warhol*. București: Aramis print
 Grayson, P. (2020). *Joaca de-a galeria*. București: Ed. Vellant
 Nanu, A. (2011). *Vezi? Comunicarea prin imagine*. București: Ed. Didactică și Pedagogică
 Nanu, A. (2001). *Arta pe om. Look-ul și înțelesul semnelor vestimentare*. București: Ed. Compania
 Scripcariu, A. (2017). *Hai să descoperim Patrimoniul UNESCO din România*. Piscu: Ed. Școala Agaton
 Săndulescu-Verna C. (2000). *Materiale și tehnica picturii*. Timișoara: Editura Marinescu
 ● XXX, (1988). *Album metodic*. București: Consiliul Național al Pionierilor

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din țară, a așteptărilor și evaluărilor Inspectoratului Școlar Județean Suceava, Asociației Învățătorilor Suceveni, Uniunii Artiștilor Plastici, filiala Suceava. Cunoștințele dobândite oferă cursanților posibilitatea realizării unor proiecte axate pe activități specifice artelor vizuale

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Asimilarea de cunoștințe generale de bază necesare înțelegerii actului de creație estetică vizuală. Explicarea, argumentarea opțiunilor creative și interpretarea unor lucrări de artă vizuală. Realizarea de conexiuni între alte	Test docimologic	50%

	domenii artistice (literatură, muzică, teatru, fotografie, dans, film etc.) și arta plastică modernă		
Seminar	Capacitatea de transpunere în practică a ideilor personale și de stimulare a exprimării prin mijloace artistice Analiza și sinteza, generalizarea, concretizarea ideilor prin transpunere plastică, formarea de abilități de creație plastică efectivă, dar și de cercetare, creativitate în domeniul artistic vizual Dezvoltarea unor proiecte axate pe cultivarea artelor vizuale. Capacitatea de a alcătui demersuri didactice artistice interactive cu integrarea conținuturilor metodice.	Portofoliu	50%
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță			
<p>Standarde minime pentru nota 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - însușirea principalelor principii ale esteticii vizuale; - realizarea unui portofoliu minimal la alegere (un proiect de estetizare a spațiului de lucru/joacă/locuit, o lucrare teoretică de critică estetică, o lucrare practică de artă vizuală contemporană). <p>Standarde minime pentru nota 10:</p> <p>Aplicații practice constând în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizarea de materiale didactice specifice domeniului. - abilități, cunoștințe în proiectarea propriuzisă a unor activități calendaristice centrate pe studierea esteticii și a istoriei artelor plastice; - cunoașterea genurilor și a curentelor artistice din istoria artelor vizuale; - elaborarea de proiectări didactice vizând educația estetică la nivel școlar și preșcolar; - mod personal de elaborare a unor proiecte vizând evitarea kitch-ului din societate; <p>Finalizare concretizată prin realizarea unui portofoliu care să includă, pe lângă studiile obligatorii de documentare, la alegere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - un proiect de estetizare a spațiului instituțional/joacă/locuit; - un proiect centrat pe activități specifice de pedagogie muzeală; - o lucrare teoretică de critică estetică; - o lucrare practică de artă vizuală contemporană. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
12.09.2022	Lector univ. dr. Oara-Ruxandra HRIȘCĂ	Lector univ. dr. Oara-Ruxandra HRIȘCĂ

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
	Conf. univ. dr. Otilia CLIPA

Data aprobării în consiliul facultății	Semnătura decanului
	Conf. univ. dr. Aurora-Adina COLOMEISCHI